

Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Podsekretarz Stanu
Anita Sowińska

DIŚ-V.055.116.2025.MO
3967768.16002545.12907962
Warszawa, 23-09-2025

Pan
Marcin Wiącek
Rzecznik Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Rzeczniku,

w odpowiedzi na pismo z dnia 2 września 2025 r., znak: IV.7006.98.2025.PK, w sprawie rozważenia podjęcia inicjatywy legislacyjnej, zmierzającej do takiego ukształtowania treści prawa, które precyzowałoby, jakiego rodzaju rozwiązania technologiczne oraz wynikające z jakiego rodzaju decyzji (art. 76 ust. 2 pkt 2 Poś¹), powinny stanowić podstawę do uznania niespełnienia wymogów ochrony środowiska i wniesienia sprzeciwu, o którym mowa w art. 152 ust. 4a Poś, uprzejmie informuję, co następuje.

Przytoczony w ww. piśmie art. 76 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy Poś, będący podstawą do wniesienia sprzeciwu na podstawie art. 152 ust. 4a, wskazuje, że wymaganiami ochrony środowiska dla nowo zbudowanego lub przebudowanego obiektu budowlanego, zespołu obiektów lub instalacji są:

- 1) wykonanie wymaganych przepisami lub określonych w decyzjach administracyjnych środków technicznych chroniących środowisko;
- 2) zastosowanie odpowiednich rozwiązań technologicznych, wynikających z ustaw lub decyzji;
- 3) uzyskanie wymaganych decyzji określających zakres i warunki korzystania ze środowiska.

Jednocześnie nie sposób analizować tego przepisu bez uwzględnienia art. 76 ust. 1 Poś, który wskazuje natomiast, że nowo zbudowany lub przebudowany obiekt budowlany, zespół obiektów lub instalacja nie mogą być oddane do użytkowania, jeżeli nie spełniają wymagań ochrony środowiska, o których mowa w ust. 2.

W związku z powyższym, należy wskazać, że powyższe regulacje wyznaczają granice władczości organów ochrony środowiska. Zakres wiążącego kształtowania sytuacji prawnej podmiotu przez organ, obejmuje w tym wypadku wyłącznie kwestie ochrony środowiska. Ustawa Poś jasno określa, że sprzeciw może być wniesiony wyłącznie w związku z pojawieniem się uchybień natury merytorycznej, które w konsekwencji wpływają negatywnie na środowisko. Organ ochrony środowiska tym samym nie ma podstaw do wniesienia sprzeciwu, w przypadku wystąpienia uchybień formalnych w szeroko rozumianej procedurze lokalizacji inwestycji, w przypadku gdy wymogi ochrony środowiska są

¹ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2025 r. poz. 647)

spełnione. Jednocześnie należy wskazać, że taka interpretacja ww. przepisów jest zgodna z linią orzecniczą sądów administracyjnych, wskazaną w przytoczonym we wstępie piśmie.

Ograniczenie władztwa organów ochrony środowiska wyłącznie do przepisów kształtujących standardy i wymogi ochrony środowiska wynika z konieczności zapewnienia spójności prawa. Naczelną normą wyznaczającą zasady postępowania administracyjnych organów jest art. 19 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego², zgodnie z którym organy administracji publicznej zobowiązane są do przestrzegania z urzędu swojej właściwości rzeczowej i miejscowej. W związku z tym, niedopuszczalne jest działanie organów władzy publicznej bez podstawy prawnej albo wykraczające poza jej granice. Przepisy o ochronie środowiska nie uzależniają obowiązku dotrzymania standardów PEM od tego, czy podmioty prowadzące instalacje emitujące PEM spełniają przepisy prawa budowlanego. Kwestia funkcjonowania podmiotów korzystających ze środowiska w sposób niezgodny z tymi przepisami nie należy do właściwości organów ochrony środowiska. Organy te, poprzez brak sprzeciwu do przedsięwzięć funkcjonujących niezgodnie z przepisami prawa budowlanego (ale spełniających wymogi środowiskowe), nie legalizują ich funkcjonowania, stwierdzają tylko, że w zakresie ich właściwości instalacja spełnia standardy ochrony środowiska. Natomiast sprzeciw wnoszony jest w związku z brakami natury technicznej, które uniemożliwiają funkcjonowanie instalacji zgodnie ze standardami środowiska, a nie ze względu na wady prawne, jakie wystąpiły przed dokonaniem jej zgłoszenia.

Ponadto, jak zostało wskazane we wstępie do pisma Pana Rzecznika, inicjatywa w przedmiotowej sprawie została podjęta w wyniku rozpoznawania wniosków obywateli oraz ich stowarzyszeń. Niemniej jednak, należy wskazać, że jednostkowe wystąpienia przeciwko lokalizacji instalacji emitujących PEM, nie mogą stanowić uzasadnienia dla zastosowania sprzeciwu jako uniwersalnego narzędzia uniemożliwiającego realizację inwestycji w sytuacji, gdy spełnia ona standardy środowiska. Działanie takie naruszałoby konstytucyjną zasadę zapewniającą wolność działalności gospodarczej³. Jednocześnie niemożliwe jest takie ukształtowanie przepisów, aby jednoznacznie precyzowały jakiego rodzaju rozwiązania technologiczne oraz wynikające z jakiego rodzaju decyzji (art. 76 ust. 2 pkt 2 Poś), powinny stanowić podstawę do uznania niespełnienia wymogów ochrony środowiska i wniesienia sprzeciwu, o którym mowa w art. 152 ust. 4a Poś. Mając na uwadze postępujący rozwój technologiczny, jak również zróżnicowany charakter poszczególnych inwestycji, nowelizacja przepisów w zaproponowany sposób miałaby charakter nadregulacji, która w efekcie mogłaby prowadzić do nadmiernego obciążenia przedsiębiorców, jak również ograniczania swobody działalności gospodarczej, poprzez narzucanie zastosowania konkretnych rozwiązań.

Niezależnie od powyższego, należy wskazać, że w zakresie ochrony środowiska przed PEM, do Ministerstwa Klimatu i Środowiska napływają wykluczające się postulaty kierowane zarówno przez stronę społeczną, jak i przedsiębiorców. Ministerstwo dokłada wszelkich starań w celu zapewnienia optymalnych standardów środowiska, uwzględniając potrzebę zapewnienia równowagi pomiędzy interesami osób przebywających w pobliżu źródeł PEM, a koniecznością rozwoju gospodarczego państwa, z uwagi na dobrobyt kraju oraz dobro społeczne. W tym kontekście, należy zwrócić uwagę także na postępujący proces deregulacji w celu zapewnienia konkurencyjności polskiej gospodarki. W ramach tego

² Dz. U. z 2024 r. poz. 572, z 2025 r. poz. 769

³ Art. 22 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.

procesu do Ministerstwa Klimatu i Środowiska wpłynął postulat zespołu SprawdzaMY w zakresie zmiany art. 152 ust. 4c ustawy Poś, w celu umożliwienia rozpoczęcia eksploatacji instalacji lub urządzenia, o którym mowa w art. 122a ust. 1, bezpośrednio po doręczeniu zgłoszenia. Jednocześnie wskazano, że w przypadku, gdy organ właściwy do przyjęcia zgłoszenia w terminie 30 dni od dnia doręczenia zgłoszenia wniesie sprzeciw, prowadzący tę instalację lub użytkownik tego urządzenia miałby obowiązek wstrzymania jego eksploatacji. Ministerstwo odrzuciło tę propozycję wskazując, że przepis art. 152 ust. 4 ustawy Poś, ma za zadanie sprawdzenie zgodności zrealizowanej inwestycji z przepisami ochrony środowiska. Dopuszczenie możliwości wcześniejszej eksploatacji instalacji może stwarzać ryzyko narażenia ludności na ponadnormatywne poziomy pól elektromagnetycznych w środowisku. Ponadto, czas oczekiwania na uzyskanie akceptacji spełniania wszelkich wymogów umożliwiających eksploatację instalacji powinien być uwzględniony w procesie inwestycyjnym i jest całkowicie uzasadniony biorąc pod uwagę konieczność zachowania bezpiecznych dla zdrowia warunków środowiska.

Mając powyższe na uwadze, w ocenie Ministerstwa okres 30 dni na wniesienie sprzeciwu organu jest wystarczający w celu rzetelnej i kompleksowej weryfikacji dokumentacji zawartej w zgłoszeniu, a jednocześnie zapewnia zachowanie równowagi pomiędzy interesem strony społecznej a interesem przedsiębiorców.

Z wyrazami szacunku

Anita Sowińska
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/